

Nota van B&W

Onderwerp Gemeentelijk uitvoeringsplan ambulant opdrachtgeverschap Jeugdhulp 2014

Portefeuillehouder J.C.W. Nederstigt
Collegevergadering 14 mei 2013
Inlichtingen M.C. Teunissen (4802)
Registratienummer 2013.0027600

Samenvatting

Ter voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg naar gemeenten per 1 januari 2015 biedt de Stadsregio Amsterdam (SRA) voor 2013 en 2014 de mogelijkheid om onder mandaat het inhoudelijk en/of financiële opdrachtgeverschap van de ambulante jeugdzorg over te hevelen naar gemeenten. Voor 2013 hebben wij gekozen voor inhoudelijk opdrachtgeverschap. Voor 2014 kiezen wij aanvullend ook voor een deel van het financiële opdrachtgeverschap. Dit is een volgende stap in het proces op weg naar 2015 en biedt het voordeel dat we rechtstreeks met (nieuwe) instellingen inkoopafspraken kunnen maken over de invulling van 20% van het 'stand alone' budget voor ambulante jeugdhulp (circa € 311.725). Inhoudelijk kunnen we verder experimenteren met flexibele inzet van jeugdhulp. Budgettair, inhoudelijk en procesmatig kunnen we ervaringen opdoen met het financieel opdrachtgeverschap. Binnen het programma team Sociaal Domein en Transitie Jeugdhulp zijn we op zoek naar deze ruimte. Waarbij we aanbieders willen stimuleren om binnen de ambulante hulpverlening meer uit te gaan van de eigen kracht van onze inwoners, de inzet van het sociale netwerk en het inzetten van vrijwilligers en/of algemene voorzieningen. Wij verwachten dat hiermee de zorg effectiever, sneller, meer op maat en goedkoper geleverd kan worden.

Inleiding

De ambitie van het Sociaal Domein is het realiseren van een kwalitatief goede maatschappelijke ondersteuning, die uitgaat van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van onze inwoners en ruimte geeft aan de professionals. En waarbij hulparrangementen aan gezinnen op alle leefdomeinen in samenhang met elkaar worden gezien. Schotten tussen organisaties mogen een effectief hulparrangement niet in de weg staan. Hierbij past ook een andere houding ten aanzien van sturing en opdrachtgeverschap binnen het Sociaal Domein. De missie voor het nieuwe stelsel van jeugdhulp is dat kinderen in Haarlemmermeer gezond en veilig op kunnen groeien, hun talenten ontwikkelen, plezier hebben en leren bijdragen aan de samenleving en goed zijn voorbereid op de toekomst.

Deze ambitie van het Sociaal Domein en de missie voor de hervorming in de zorg voor de jeugd vormen de basis voor de invulling van het opdrachtgeverschap van de ambulante jeugdzorg.

In de visie van het Sociaal Domein wordt zowel gesproken over transitie (decentralisatie van taken, budgetten en verantwoordelijkheden) als van transformatie (een nieuwe werkwijze, cultuurverandering). Bij de overdracht van de ambulante zorg naar de gemeente willen wij ervaring opdoen met zowel de overgang van verantwoordelijkheden van SRA naar gemeente als ook met een innovatie van deze vorm van jeugdzorg en sturing hierop.

De inhoudelijke sturing en financiering van de provinciale jeugdzorg is nu nog in handen van de Stadsregio Amsterdam (SRA). Met ingang van 1 januari 2015 wordt de gemeente onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg. Dit biedt ons de kans om een jeugdinstelling te ontwerpen waarbij we beter in staat zijn om onze missie om kinderen gezond en veilig op te laten groeien te verwezenlijken.

Ter voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg naar gemeenten biedt de SRA voor 2013 en 2014 de mogelijkheid om onder mandaat het opdrachtgeverschap van de ambulante jeugdzorg inhoudelijk en/of financieel over te hevelen naar individuele gemeenten. De ambulante zorg is het onderdeel van de jeugdzorg dat wat betreft aard en inhoud het meest aansluit bij de huidige gemeentelijke taken in het jeugddomein. De stand alone ambulante zorg omvat geïndiceerde zorg gericht op gezinnen met opvoed- en opgroei problemen, die niet is gekoppeld aan huisvesting en vrijwillig plaatsvindt.

Met de overdracht van het opdrachtgeverschap voor ambulante jeugdhulp krijgen wij als gemeente de kans om ons van binnen uit voor te bereiden op de volledige overdracht van verantwoordelijkheden die bij het jeugdzorgdomein behoren. Daar horen nog niet de taken van bureau jeugdzorg bij. Daarvoor is echt wetswijziging nodig. Wel kan met de toegangstaken van bureau jeugdzorg onder mandaat geëxperimenteerd worden in de pilot van de SRA 'van indiceren naar verwijzen'. Haarlemmermeer doet sinds 2011 mee aan de pilot 'van indiceren naar verwijzen'.

Met het experimenteren met het opdrachtgeverschap voor dit deel van de jeugdzorg door gemeenten in 2013 en 2014 wil de SRA bijdragen aan een zorgvuldige en warme overdracht van de jeugdzorg. En hierbij ruimte bieden voor maatwerk en maximale aansluiting bij de vraag. De SRA heeft daarom 4 scenario's opgesteld waar gemeenten uit kunnen kiezen. Het is mogelijk om voor 2014 een ander scenario te kiezen dan voor 2013 en op deze manier gefaseerd voor een eindscenario te kiezen (bijvoorbeeld in 2013 scenario 2 en 2014 scenario 3 of 4a of 4b of omgekeerd als blijkt een scenario niet uitvoerbaar is).

Doelstelling

Aangeven aan de SRA welk scenario onze voorkeur heeft. Vervolgens bij keuze voor scenario 3 of 4 de uitwerking van dit scenario vastleggen in een verplicht Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP). De eerste versie van het Gemeentelijk Uitvoeringsplan beschrijft de wijze waarop de gemeente vorm wil geven aan het inhoudelijke en/of financiële opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg.

Kader

De kaders voor het ambulante opdrachtgeverschap zijn:

- Huidige wet op de Jeugdzorg
- Nieuwe wet 'Zorg voor Jeugd' (in voorbereiding, deze treedt op 1 januari 2015 in werking)
- Visie en plan van aanpak van de 3 decentralisaties in het Sociaal Domein waaronder de decentralisatie van de jeugdzorg vastgesteld door de raad op 11 december 2012 (2012.0073899).

Scenario's

Om een start te maken met de overdracht van de ambulante jeugdzorg heeft de SRA de gemeenten vier scenario's voorgesteld met verschillende mate van invloed over de te decentraliseren middelen.

Onderstaande tabel beschrijft de 4 scenario's en geeft de voor- en nadelen weer op basis waarvan een keuze kan worden gemaakt voor een scenario.

Scenario 1: Geen overdracht opdrachtgeverschap

In dit scenario wordt de huidige situatie gehandhaafd. Alles blijft zoals het nu gaat. Wel moeten gemeenten experimenteren met decentrale toegang Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam (BJAA) met de pilot 'van indiceren naar verwijzen'.

Afweging:

Haarlemmermeer neemt sinds 2011 deel aan de pilot 'van indiceren naar verwijzen'. Dit scenario levert geen bijkomend leereffect op voor 2013 en 2014.

Scenario 2: Inhoudelijk opdrachtgeverschap (huidig scenario voor 2013)

In dit scenario kijkt de gemeente mee met de SRA en de afspraken die zij maakt met instellingen. Binnen de afspraken die de SRA maakt met instellingen kan de gemeente alvast nadenken en meepraten over hoe je straks het inhoudelijk opdrachtgeverschap inricht: waar, wat en met welke zorgaanbieders. Dit kan voor een hele gemeente gelden of voor een wijk of voor x aantal gezinnen. De SRA gaat uiteindelijk nog steeds over het budget, verdeling hiervan over de instellingen en waar het budget voor ingezet wordt.

Afweging:

De gemeente Haarlemmermeer heeft voor 2013 gekozen voor scenario 2. Dit biedt ons mogelijkheden om nieuwe vormen van zorg te onderzoeken. Voordeel hiervan is dat wij kennis opdoen over de relatie met de jeugdzorgaanbieders en het zorgaanbod dat zij leveren. Nadeel is dat wij nu geen financiële sturingsmogelijkheden hebben doordat wij geen zeggenschap hebben over het budget.

Scenario 3: Budgettair opdrachtgeverschap met gesloten beurs

In dit scenario spreekt de gemeente een 'boodschappenlijst' af met zorginstellingen voor inzet in 2014 en de SRA verleent en beschikt vervolgens aan de instellingen. Maximaal 20% van het budget is vrij te besteden en niet gebonden aan huidige aanbieders Jeugd en Opvoedhulp. Dit budget is wel gebonden aan doeluitkering jeugdzorg die de SRA hiervoor ontvangt.

Afweging:

Voordeel van dit scenario is dat 20% vrij te besteden is bij (nieuwe) aanbieders. Dit biedt de mogelijkheid om een (beperkt) stuk ontschot budget vrij te maken dat we kunnen inzetten. Nadeel is dat dit scenario meer ambtelijke capaciteit vraagt dan scenario 2. Nadeel is verder dat er geen leerervaring is met financieel opdrachtgeverschap zoals bij scenario 4a en 4b.

Scenario 4

Zoals scenario 3, maar ook volledige verantwoordelijkheid voor de financiële afwikkeling (back office, opstellen contracten, etc).

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in scenario 4a en 4b:

Scenario 4a: Budgettair opdrachtgeverschap met 100% overdracht van middelen

- 20% van dit budget is vrij te besteden aan jeugdzorg;
- 80% van dit budget is 'gedwongen winkelnering' bij huidige zorgaanbieders.

Scenario 4b: Budgettair opdrachtgeverschap met 20% overdracht van middelen. Dit budget is vrij besteedbaar aan jeugdzorg. Inhoudelijk opdrachtgeverschap over de overige 80% 'gedwongen winkelnering' bij huidige zorgaanbieders.

Met 80% 'gedwongen winkelnering' wordt bedoeld dat deze zorgtrajecten met subsidietrajecten worden ingekocht bij de huidige aanbieders (Spirit, Altra en MOC 't Kabouterhuis, Bascule, HVO Querido) door de SRA (4b) of gemeente (4a). Op dit moment bestaat een overzicht per gemeente van het aantal trajecten dat in 2010 en 2011 bij deze instellingen is ingekocht. In de uitwerking worden nadere afspraken gemaakt over de mogelijkheid om voor het 80% deel op basis van capaciteit afspraken te maken in plaats van trajecten.

Een aantal trajecten die reeds zijn gestart in 2013 lopen door in 2014. Voor nieuw te starten trajecten in 2014 kunnen afspraken gemaakt worden bijvoorbeeld op basis van capaciteit in plaats van zorgproductie, zodat we zoveel als mogelijk maatwerk kunnen bieden dat past bij de complexiteit die zich aandient in het gezin.

Afweging:

Scenario 4 biedt (net als scenario 3) de mogelijkheid om een (beperkt) stuk ontschot budget vrij te maken dat we kunnen inzetten. Ook kunnen we arrangementen maken met afspraken over flexibele inzet met de instellingen MOC kabouterhuis, Spirit en Altra en mogelijk nieuwe aanbieders. Binnen het programma team Sociaal Domein en Transitie Jeugdhulp zijn we op zoek naar deze ruimte om te kunnen experimenteren.

Voordeel van scenario 4 ten opzichte van scenario 3 is dat we meer verantwoordelijkheid krijgen en meer kennis kunnen opbouwen over inhoudelijk en financieel opdrachtgeverschap. Ook biedt het de mogelijkheid om ervaring op te doen met alternatieve financiering zoals een raamcontract. De precieze mogelijkheden en invulling hiervan zoeken we nader uit in overleg met de SRA.

Het verwachte leereffect van 4a ten op zichte van 4b lijkt minimaal, omdat voor 80% van het budget de huidige richtlijnen en wetgeving van het Rijk gelden en we hier als gemeente niet echt mee kunnen experimenteren. Met het werken met accountteams hebben we al ervaring binnen de gemeente. Alleen voor de 20% kunnen we experimenteren met andere financiering en manier van werken die past binnen de ontwikkelingen van het Sociaal Domein.

Nadeel van 4a en 4b is dat dit net als scenario 3, meer ambtelijke capaciteit vraagt dan scenario 2. Daarnaast vereist het bepaalde kennis en expertise over de huidige werkwijze van de SRA wat betreft het subsidieproces met de jeugd & opvoedhulp instellingen en om deze te vertalen naar een nieuwe situatie waarbij we willen werken met raamcontracten. Collega's van inkoop, juridische zaken, financiën en een beleidsadviseur jeugd experimenteren samen hoe prestatieafspraken in een raamcontract uitgewerkt kunnen worden en voeren hierover gesprekken met instellingen. Scenario 4b zal relatief minder tijd kosten dan 4a, omdat de gemeente alleen financieel verantwoordelijk is voor 20% van het budget. Voor het 80% deel moeten subsidieverleningen en verantwoordingen worden opgesteld onder de huidige wet- en regelgeving. Dit biedt geen extra leereffect.

De SRA heeft voor 2012 extra budget toegekend aan de regio gemeenten in Amstelland Meerlanden voor tegemoetkoming in de kosten voor als gevolg van extra capaciteit die nodig is. Onderzocht wordt of een dergelijke vergoeding ook beschikbaar is voor 2013. Daarnaast kunnen wij leren van andere SRA gemeenten die in 2013 al ervaring hebben opgedaan met scenario 4.

Afweging keuze scenario 4b

De gemeente Haarlemmermeer heeft voor 2013 gekozen voor scenario 2; inhoudelijk opdrachtgeverschap. Dit biedt ons mogelijkheden om nieuwe vormen van zorg te onderzoeken. Als volgende stap in het proces op weg naar 2015, willen wij voor 2014 opschalen naar scenario 4b om deze nieuwe vormen van zorg ook daadwerkelijk in te kopen bij (nieuwe) aanbieders op basis van prestatieafspraken. Aanvullend creëert het ook kansen om te experimenteren met het financieel opdrachtgeverschap voor de ambulante jeugdhulp. Hiermee kan de zorg effectiever, sneller, meer op maat en goedkoper geleverd worden, zoals geformuleerd in het plan van aanpak Sociaal Domein en uitgangspunten visie Jeugdhulp. Maar ook kan de gemeente zelf ervaringen opdoen om zich te vormen tot een professionele inkoper van jeugdzorg.

Onze inzet is om voor 2014 ook financieel en inhoudelijk te gaan experimenteren met een deel van het budget van de Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg (JGGZ) en van het gemeentelijke jeugdhulp budget. Dit biedt ons de mogelijkheid om te experimenteren met arrangementen, waarbij een combinatie van verschillende soorten hulp op een flexibele wijze ingezet kan worden.

Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP)

De keuze voor scenario 4b wordt officieel bevestigd in een eerste versie van het Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP) dat bestuurlijk wordt vastgesteld door B&W. Het GUP beschrijft de wijze waarop de gemeente vorm wil geven aan het budgettaire en/of financiële opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg. De SRA heeft een format opgesteld waarin iedere gemeente die voor scenario 3 of 4 kiest beschrijft op welke wijze de gemeente invulling wil geven aan het opdrachtgeverschap van de ambulante jeugdhulp.

Dit GUP wordt (onder voorbehoud van instemming van B&W) voor 15 mei voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de Stadsregio en vindt u als bijlage bij deze nota. Gegeven de wettelijke verantwoordelijkheid van het DB van de SRA geeft het GUP uitvoering aan het Regionaal Uitvoeringsplan(RUP) van de SRA. Het RUP is het verplichte jaarlijkse document dat de SRA opstelt in opdracht van het Rijk.

Het ambulante opdrachtgeverschap dat wordt beschreven in het GUP is één van de instrumenten die de gemeente kan inzetten om de visie, uitgangspunten en ambitie van het Sociaal Domein te realiseren. Het is enerzijds het document op basis waarvan de SRA de inhoudelijke sturing op de ambulante jeugdzorg met vertrouwen kan overdragen aan de gemeente en anderzijds het kader voor de gesprekken tussen de gemeente en de zorginstellingen over de inzet van ambulante jeugdzorg in 2014.

Het GUP beschrijft de hoofdlijnen van de invulling van het ambulante opdrachtgeverschap. De precieze invulling van de ambulante zorg (welke programma's en aanbod wordt ingekocht en hoe de zorg wordt verleend) volgt in het najaar. Dit is ook het moment waarop de SRA vervolggesprekken voert en de afspraken vastlegt met de Jeugd & Opvoedhulp instellingen. De vervolggesprekken op basis van het GUP leiden tot offertes van de aanbieders of raamcontracten en daar neemt de gemeente dan later dit jaar een besluit over. Eén van de kaders die in het GUP wordt vastgelegd is het budget dat per instelling wordt gereserveerd voor de 80% 'gedwongen winkelnering'. Daarnaast formuleert het GUP de algemene beleidskaders voor de inzet van ambulante jeugdzorg.

Planning 2013 SRA en gemeente

Het GUP is een onderdeel van het RUP. Het RUP moet voor de zomer gereed zijn. Om deze planning te kunnen halen moeten wij voor die tijd ons eigen plan hebben vastgesteld.

De planning die de SRA aanhoudt om tot besluitvorming te kunnen komen is als volgt:

- 13 mei: de keuze wordt voorgelegd in het Directeurenoverleg van de SRA (onder voorbehoud van goedkeuring van B&W op 14 mei)
- 14 mei: GUP ter besluitvorming in college van B&W
- 15 mei: de keuze wordt bevestigd door het aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de SRA toesturen van een bij collegebesluit vastgestelde eerste versie GUP (onder voorbehoud van goedkeuring van B&W op 14 mei)
- 13 juni: DB stelt concept RUP 2014 (waaronder eerste versie GUP) en structureel budget instellingen vast.
- September: jaargesprekken SRA/gemeente met (nieuwe) zorgaanbieders
- Oktober: bespreken SRA/gemeente van offertes van de (nieuwe) zorgaanbieders
- November: Regionaal Uitvoeringsplan (RUP) SRA, inclusief uitwerking GUP gereed (precieze invulling van de ambulante zorg). Worden ingediend bij het Rijk als begrotingsaanvraag.

Middelen

We gaan in 2014 experimenteren met de overdracht van € 311.725 die overkomen van de SRA naar de gemeente. Voor deze pilot zijn geen extra middelen vanuit de gemeente nodig.

Het totaal begrote budget van de SRA voor jeugdhulp in 2011 is circa € 214 miljoen, hiervan is circa € 23 miljoen bestemd voor ambulante jeugdzorg. Het betreft een doeluitkering van het Rijk aan de SRA. De ambulante jeugdzorg betreft slechts een deel van de totale jeugdzorg middelen. Naast ambulante hulp bekostigt de SRA ook dagbehandeling, residentiële hulp, pleegzorg en crisishulp. Deze vormen vallen niet onder deze regeling, omdat de SRA hiervoor geen mandaat van het Rijk heeft.

Uitgangspunt is een verdeelmodel op basis van historisch gebruik ambulante jeugdzorg (niet-residentieel) per gemeente. Onderstaande tabel geeft voor Haarlemmermeer de verdeling van aantallen cliënten en middelen weer van deze vormen van jeugdhulp voor 2011. De budgetverdeling vindt plaats op basis van uitstroom van het aantal cliënten. Onderstaande cijfers zijn afkomstig van het Transitieteam SRA en zijn indicatief voor de verhoudingen tussen regio's, zorgsoorten en leveranciers.

Haarlemmermeer 2011	# uitstroom	Euro's
Jeugd- en Opvoedhulp (SRA) 0 t/m 22	664	6.776.352
- <i>Ambulant</i>	398	2.313.158
- <i>Crisis</i>	158	393.989
- <i>Dagbehandeling</i>	37	1.256.743
- <i>Pleegzorg</i>	46	742.066
- <i>Residentieel</i>	36	2.070.395

Het financieel opdrachtgeverschap omvat 20% overdracht van middelen voor stand alone ambulante jeugdhulp (niet-residentieel). Deze middelen zijn vrij besteedbaar aan jeugdzorg. De overdracht van vrij besteedbare middelen betreft het aandeel ambulante zorg dat niet is gekoppeld aan vormen van verblijf. De SRA houdt deze koppeling in stand, omdat door gelijktijdige inzet van ambulante hulp en residentiële zorg de duur van de verblijfscomponent in het zorgtraject aanzienlijk wordt verkort en hierdoor minder duur.

Haarlemmermeer kan voor 2014 rekenen op circa € 311.725 dat vrij te besteden is aan jeugdzorg. Omdat de van rijkswege aangekondigde aangepaste verdeelsleutel nog niet op korte termijn verwacht wordt, stelt de portefeuillehouder Jeugd van de SRA aan de 16 gemeenten voor het feitelijk gebruik 2012 voorlopig als maat te nemen. Onderstaande tabel wordt dus nog herijkt, na ontvangst van alle jaarrekeningen. Het herijkte budget zal worden opgenomen in de Programmabegroting 2014-2017.

Haarlemmermeer 2011	Euro's
- <i>Ambulant totaal</i>	2.313.158
o <i>waarvan stand alone</i>	1.558.629
▪ <i>waarvan 80% gedwongen winkelnering</i>	1.246.904
▪ <i>waarvan 20% vrij besteedbaar</i>	311.725
o <i>waarvan gekoppeld aan residentieel</i>	754.529

In de uitwerking worden nadere afspraken gemaakt over het solidariteitsprincipe, als een gemeente bijvoorbeeld minder gebruikt dan wel meer nodig heeft waar het recht op heeft, binnen het totale financiële kader.

Verantwoording

De SRA blijft inhoudelijk en financieel eindverantwoordelijk richting het Rijk. Gemeenten verantwoorden aan de SRA. Gemeenten die kiezen voor scenario 3 of 4 tekenen een mandaatbesluit met het DB van de SRA waarin de DB-taken worden gemandateerd aan de gemeente over 20% van het 'stand alone' jeugdzorg budget.

Personeel en organisatie

De rol van opdrachtgever vergt een extra ambtelijke inzet op het gebied van beleidsondersteuning, financiën, inkoop en juridisch advies en vormt daarmee een eerste stap richting de taakuitbreiding die de transities met zich mee zullen brengen. Voor 2014 wordt deze inzet gevonden door herprioritering binnen bestaande formatie en mogelijke compensatie vanuit de SRA.

Juridische aspecten

Een voorwaarde van de SRA waar gemeenten aan moeten voldoen bij de keuze voor scenario 4b is de start van een pilot decentrale toegang BJAA. Haarlemmermeer voldoet hieraan door de pilot 'rechtstreeks verwijzen' die sinds 2011 loopt.

Voorwaarden zoals geformuleerd door de SRA:

Keuze voor scenario 4b houdt in dat wij voor 20% van het bedrag het opdrachtgeverschap op ons nemen, waaraan de volgende juridische constructie aan ten grondslag ligt:

- 20% van het bedrag wordt aan ons ter beschikking gesteld in de vorm van een subsidie door dit bedrag te reserveren op de begroting van de SRA. Het verleende subsidiebedrag wordt op grond van artikel 4.23 lid 3 onder c Awb verleend en direct vastgesteld. Dit stelt de gemeente in staat om het bedrag in de markt te zetten onder de volgende voorwaarden:
  - o De basis onder het toekennen van subsidie is gelegen in een gemeentelijk uitvoeringsplan (GUP).
  - o De middelen worden ingezet om jeugdzorg te realiseren conform de daartoe geldende bepalingen in de Wet op de jeugdzorg die betrekking hebben op de inzet van de doeluitkering jeugdzorg.

Bij keuze voor scenario 3 of 4 is de gemeente eerst verantwoordelijke voor het ontstaan van wachtlijsten. Maar als er wachtlijsten ontstaan gaan we samen met de SRA kijken wat er aan gedaan kan worden. Het gaat de SRA om het opdoen van ervaring met opdrachtgeverschap en niet om de verantwoordelijkheid voor wachtlijsten af te schuiven.

Evaluatie

Leereffecten van het ambulant opdrachtgeverschap worden binnen de gemeente werkenderwijs betrokken bij de uitvoering van de ambulante jeugdhulp en het financieel opdrachtgeverschap binnen de ontwikkelingen van het Sociaal Domein.

In- en externe communicatie

De raad is in de kwartaalbrief van april 2013 van het Sociaal Domein al op de hoogte gesteld van ons voornemen om te kiezen voor scenario 4b; inhoudelijk en financieel opdrachtgeverschap. Over de voortgang blijven we de raad informeren.

Wij maken voor 2014 afspraken met (nieuwe) gecertificeerde Jeugd & Opvoedhulp aanbieders van ambulante hulp, waaronder Spirit, Altra en MOC 't Kabouterhuis.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. kennis te nemen van de scenario's die door de Stadsregio Amsterdam (SRA) zijn voorgelegd voor de overdracht van het opdrachtgeverschap van de ambulante jeugdzorg (niet-residentieel) naar gemeenten voor 2013 en 2014;
2. voor 2014 te kiezen voor scenario 4b: budgettair opdrachtgeverschap met 20% overdracht van middelen vrij besteedbaar aan jeugdzorg (circa € 311.725) en 80% 'gedwongen winkelnering' bij huidige zorgaanbieders passend binnen de ontwikkelingen van het Sociaal Domein;
3. het vereiste Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP) vast te stellen dat beschrijft hoe de gemeente het opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg vorm wil geven;
4. de wethouder Jeugd te mandateren om de benodigde afspraken aan te gaan met het dagelijks bestuur van de SRA en uitvoerende jeugdhulp instellingen;
5. zowel de financiën als de beleidsuitgangspunten te verwerken in de Programmabegroting 2014-2017;
6. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

J.C.W. Nederstigt

Bijlage(n)

Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP) – opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg 2014

Gemeentelijk Uitvoeringsplan (GUP) Opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg 2014 Gemeente Haarlemmermeer

Status:

Het door B&W vastgestelde Gemeentelijk Uitvoeringsplan betreft de wijze waarop de gemeente vorm wil geven aan het budgettaire en financieel opdrachtgeverschap ambulante jeugdzorg. Gegeven de wettelijke verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Amsterdam geeft het GUP uitvoering aan het Regionaal Uitvoeringsplan van de Stadsregio Amsterdam.

Uitgangspunten van de SRA voor deze pilot:

- De huidige Wet op de jeugdzorg is bepalend.
- Het rijk legt de kaders voor experimenteerruimte uiteindelijk vast door instemming en afspraken met de Stadsregio/provincie.
- Terwijl de Stadsregio en gemeenten zich voorbereiden op de overdracht van de jeugdzorg naar gemeenten blijft het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor de kwaliteit en financiering van de jeugdzorg in de Stadsregio Amsterdam en het waarborgen van de veiligheid van kinderen.
- BJAA is/blijft verantwoordelijk tot eind 2014 voor de veiligheid en toeleiding naar de doelgerichte hulpverlening. Een mandaat van BJAA om te kunnen oefenen verschuift de eindverantwoordelijkheid voor haar wettelijk vastgestelde taken en opdrachten niet naar de mandaatnemer. Een mandaat creëert alleen oefenruimte; afspraken over informatie uitwisseling in het proces is daarom van belang.
- De zorgaanbieder van jeugdzorg is verantwoordelijk voor het verlenen van het passende zorgaanbod, dat gebaseerd is op een passend hulpverleningsplan.

Aanvullend uitgangspunt vanuit perspectief gemeente:

De gemeente Haarlemmermeer wil graag maximaal de experimenteerruimte benutten om goed voorbereid te zijn op de nieuwe verantwoordelijkheden inclusief bezuinigingen, vanaf 2015.

<p>Scenario</p>	<p>Gemeente Haarlemmermeer kiest voor scenario 4b: inhoudelijk en financieel opdrachtgeverschap over 20% van het budget. Binnen dit scenario kan de gemeente Haarlemmermeer maximaal 20% van het budget van de ambulante jeugdhulp vrij besteden aan huidige en nieuwe aanbieders Jeugd en Opvoedhulp. Voorwaarde is dat dit budget besteed wordt binnen de regels van de doeluitkering jeugdzorg.</p>
<p>Toelichting</p> <p><i>Beschrijf de afweging die gemaakt is. Geef de relatie aan met de pilot decentrale toegang.</i></p>	<p>Gemeente Haarlemmermeer kiest voor scenario 4b, omdat het de mogelijkheid biedt om vernieuwend zorgaanbod te ontwikkelen en ervaring op te doen met het opdrachtgeverschap in voorbereiding op 2015. Inhoudelijk en financieel opdrachtgeverschap maakt het mogelijk om in overleg met instellingen prestatieafspraken te maken en hierop te sturen. Het huidige scenario 2 (inhoudelijk opdrachtgeverschap) biedt hiervoor onvoldoende mogelijkheden. We hebben met scenario 2 al wel zicht gekregen hoe we de zorg op een andere manier in willen zetten. Het blijkt in de praktijk echter lastig om deze ideeën uit te voeren en hierop te sturen, omdat wij niet de financiële opdrachtgever zijn.</p> <p>Scenario 4b is een volgende stap in het proces op weg naar 2015 en biedt het voordeel dat we reeds met (nieuwe) instellingen afspraken kunnen maken over de invulling van 20% van het budget. Hiermee kunnen we experimenteren met een nieuwe werkwijze, zoals flexibele inzet van jeugdhulp in de proeftuin Sociaal Team.</p> <p>Het verwachte leereffect van 4a ten opzichte van 4b lijkt minimaal, omdat voor 80% van het budget de huidige richtlijnen en wetgeving van het Rijk gelden en we hier als gemeente niet echt mee kunnen experimenteren.</p>

	<p>De belangrijkste doelstelling bij het inzetten van dit budget is dat aanbiedende instellingen gestimuleerd worden om binnen de ambulante hulpverlening meer uit te gaan van de eigen kracht van onze inwoners, de inzet van het sociale netwerk en het inzetten van vrijwilligers en/of algemene voorzieningen.</p> <p>Subdoelen voor deze pilot zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Realiseren van effectieve ondersteuning in een maatwerkarrangement op basis van 1 gezin 1 plan. Het maatwerkarrangement richt zich zonodig op alle leefdomeinen en kan bestaan uit bouwstenen vanuit het eigen netwerk, vrijwilligershulp, vrij toegankelijke hulp, WMO ondersteuning en aangevuld met modules jeugdzorg en/of GGZ hulp. b. Oefenen met een nieuwe vorm van opdrachtgever-/ opdrachtnemerschap door het werken met het inkopen van zorg (raamcontracten). De komende maanden werken we een model uit, waarin wij door middel van raamcontracten prijsafspraken maken met meerdere aanbieders, zonder hier volume afspraken aan te verbinden. Deze aanpak biedt ruimte voor onze inwoners om te kiezen tussen verschillende zorgaanbieders.
<p>Doelgroep en soort aanbod</p> <p><i>Beschrijf het aanbod ten aanzien van doel, aard en duur van de interventie.</i></p>	<p>Doelgroep</p> <p>Het gaat om inzet van specialistische jeugdhulp voor jeugdigen met complexe en chronische problematiek. Dit houdt in dat de problemen al langer spelen, hardnekkig zijn en diep doordringen in het totale functioneren van de jeugdige. De 'stand alone' ambulante hulp is gericht op gezinnen met opvoed en opgroei problemen, waarbij ouders willen en kunnen meewerken aan de geboden ondersteuning.</p> <p>Uitgangspunten voor inzet ambulante jeugdhulp:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Versterken van de eigen kracht van gezinnen - Vraaggericht en gebiedsgericht werken - Werken volgens het principe '1 gezin, 1 plan' - Het naar voren halen van gespecialiseerde deskundigheid, waardoor sneller en gericht de juiste zorg ingezet kan worden - Meerdere leefdomeinen en gezinsgericht - Lichte en specialistische hulp met elkaar verbinden - Maatwerkarrangement met meerdere elementen/leefdomeinen - Zonodig bevat dit arrangement jeugdhulp en GGZ modules multifocaal - Toegang tot ambulante hulp via sociaal team/ mandaat 'van indiceren naar verwijzen' <p>We zoeken aansluiting bij reeds ingezette trajecten met de zorgaanbieders Spirit, Altra en MOC die al flexibeler en meer op basis van maatwerk ingezet worden. We gaan met (nieuwe) aanbieders in gesprek om duidelijk te krijgen wat er nodig is om flexibel te werken.</p> <p>Met zorgaanbieders willen we onder andere het zorgaanbod doorlopen en bepalen hoe we de omslag kunnen maken van afspraken over trajecten naar afspraken op basis van capaciteit (uren/ fte). Deze omslag willen we meteen voor de volle 100% maken, waarbij we in 1 of meerdere wijken de 20% willen inzetten op basis van capaciteit (raamcontract) en met deels een nieuwe aanbieder.</p>

<p>Aanbieder(s)</p> <p><i>Geef aan met welke instellingen of personen de gemeente afspraken maakt / wil maken.</i></p>	<p>Het is een wettelijke vereiste dat de interventie wordt uitgevoerd door een zorgaanbieder met volledige rechtsbevoegdheid of door gekwalificeerde personen, aan wie in de Wet BIG eisen zijn gesteld omtrent een verantwoorde uitoefening van hun functie.</p> <p>De gemeente Haarlemmermeer maakt voor 2014 inhoudelijke afspraken met de huidige gecertificeerde Jeugd & Opvoedhulp aanbieders van ambulante hulp. Dit zijn Spirit, Altra en MOC 't Kabouterhuis. Voor zowel het 80% deel als het 20% deel van het budget, waarbij we voor het 20% deel mogelijk ook afspraken zullen maken met minimaal 1 andere aanbieder, zoals bijvoorbeeld de Opvoedpoli.</p> <p>Daarnaast gaat de gemeente Haarlemmermeer zich ook oriënteren op mogelijke nieuwe aanbieders die voldoen aan de wettelijke eisen.</p>						
<p>Werkafspraken met zorgaanbieders en of personen</p>	<p>De gemeente Haarlemmermeer maakt voor 2014 werkafspraken met (nieuwe) aanbieders over een vernieuwende manier van inzet van de jeugdhulp die voldoet aan de uitvoeringseisen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijf hoe de toeleiding naar de zorgaanbieder en of persoon tot stand komt; <p>Toeleiding van de 80% reguliere trajecten verloopt via de pilot 'van indiceren naar verwijzen'. Dit is de pilot decentrale toegang of BJAA.</p> <p>Toeleiding van klanten binnen de 20% vrije ruimte verloopt via het Front Lijn Team (CJG) en het Sociaal Team in Nieuw-Vennep.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijf welke voorwaarden de gemeente stelt t.a.v. het (individuele) behandelplan en geeft aan hoe de evaluatie en terugkoppeling naar de verwijzer wordt georganiseerd; • Beschrijf welke prestaties worden gevraagd; • Beschrijf de effectiviteitmeting (waaronder klanttevredenheid), veiligheidscheck, inzet gedragswetenschapper); • Beschrijf de afspraken die gemeente maakt met zorgaanbieders en of personen t.a.v. rapportage / verantwoording. <p>De gemeente Haarlemmermeer beschrijft de hierboven genoemde deelprocessen rond toeleiding, behandelplan (1 gezin, 1 plan), prestaties, effectiviteitmeting en rapportage/verantwoording in een Functioneel Ontwerp van het Programma Sociaal Domein. Dit is medio 2013 gereed en wordt gebruikt bij de jaar- en inkoopgesprekken met (nieuwe) aanbieders.</p>						
<p>Budget</p> <p><i>Geef aan welk budget beschikbaar is per zorgaanbieder en/of persoon.</i></p>	<p>Uitgangspunt voor het financieel kader is het bedrag dat is genoemd in de overzichten die door de SRA zijn verstrekt.</p> <p>Er wordt uitgegaan van een verdeelmodel op basis van historisch gebruik voor de stand alone ambulante hulp. Voor de gemeente Haarlemmermeer komt dit neer op circa € 1.558.629 op jaarbasis.</p> <p>Inzet 80% regulier ambulant stand alone: € 1.246.904 Dit budget wordt als volgt verdeeld onder de J&OH instellingen:</p> <table style="border: none;"> <tr> <td>Altra</td> <td>€ 948.335</td> </tr> <tr> <td>MOC</td> <td>€ 41.544</td> </tr> <tr> <td>Spirit</td> <td>€ 257.025</td> </tr> </table> <p>Overleg met SRA vindt plaats of het mogelijk is om deze budgetten in te zetten op basis van capaciteit in plaats van op de bestaande zorgproducten ambulante jeugdzorg stand alone. Met instellingen worden hierover basisafspraken</p>	Altra	€ 948.335	MOC	€ 41.544	Spirit	€ 257.025
Altra	€ 948.335						
MOC	€ 41.544						
Spirit	€ 257.025						

	<p>gemaakt. De reeds in 2013 ingezette trajecten maken hier geen onderdeel van uit.</p> <p>Inzet 20% vrije ruimte: € 311.725 euro Dit budget wordt besteed aan arrangementen onder andere in het Sociaal Team. Onze wens is om afspraken te maken op basis van het inkopen van zorg (raamcontract). De komende periode wordt uitgewerkt hoe deze afspraken eruitzien en hoe instellingen betaald krijgen.</p> <p>Om bovenstaande afspraken te maken wordt een werkgroep ingericht met (nieuwe) aanbieders. Samen zal gekeken worden hoe we met meer maatwerk kunnen werken in 2014. Deze afspraken zullen verschillen voor het 80% deel en het 20% deel van het budget.</p>
<p>Verantwoording</p> <p><i>Gegeven haar wettelijke verantwoordelijkheid legt het DB van de Stadsregio Amsterdam verantwoording af jegens het Rijk voor de besteding van de doeluitkering Jeugdzorg.</i></p>	<p>De gemeente die kiest voor overdracht van budget (scenario 4) informeert het DB zodanig dat het DB van de Stadsregio Amsterdam aan haar verplichting jegens het Rijk kan voldoen.</p>